

8. 10. 2025

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Přinese tzv. rozvodová novela skutečně zklidnění emocí ve sporech o péči o dítě?

Dne 4. 8. 2025 byla ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv vyhlášena novela občanského zákoníku č. [268/2025](#) Sb., tzv. „rozvodová novela“, která s účinností od 1. 1. 2026 přináší poměrně významné změny do oblasti rodinného práva. V následujícím článku se zaměříme na změny v oblasti péče o děti, které tato novela přináší, a to zejména s ohledem na opuštění dosud tradičního konceptu rozlišování forem péče na péči jednoho z rodičů, střídavou péči nebo společnou péči.

V minulosti zákon č. [94/1963](#) Sb., o rodině, v ustanovení § 26 odst. 1 předpokládal v případě rozvodu manželství svěřeni dítěte do výchovy jednoho z rodičů[1], kdy v převážné většině se jednalo o péči matky. Pojem společné a střídavé výchovy byl do zákona o rodině zaveden až novelou provedenou zákonem č. [91/1998](#) Sb. s účinností od 1. 8. 1998[2]. Zákon č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník, v platném znění (dále jen „OZ“), pak tento model v zásadě převzal, když v ustanovení § 907 odst. 1 hovoří o „svěřeni dítěte do péče jednoho z rodičů, nebo do střídavé péče, nebo do společné péče“.

Postupem času se střídavá péče dostala do popředí zájmu a soudní praxe se již „nebála“ o této formě péče rozhodovat ani v případech, kdy s tímto modelem některý z rodičů nesouhlasil. Vše bylo nepochybně podpořeno i četnou judikaturou Ústavního soudu, který ve svých rozhodnutích opakovaně deklaroval, že pokud oba rodiče naplňují kritéria pro střídavou péči[3] podobnou měrou, vytváří se presumpce ve prospěch střídavé péče[4]. Ústavní soud opakovaně deklaroval, že upřednostnění střídavé péče (byť i nestejněměrné) před výlučnou péčí jednoho z rodičů s širokým stykem pro druhého rodiče má rovněž důležitý psychologický a symbolický význam, neboť především při střídavé péči je rodičům zajištěno jejich rovnocenné postavení a žádný z nich se pak nemůže opírat o větší „právo“ k dítěti a tento argument využívat při sporech s druhým rodičem[5].

Přesto však nelze říci, že by střídavá péče v soudních rozhodnutích převažovala. I přes setrvalý trend nárůstu svěřování dětí do střídavé péče existuje stále významný počet případů, kdy soudy děti svěřují do výlučné péče jednoho z rodičů (typicky matky) a kdy zároveň „nepečující“ rodič s tímto uspořádáním nesouzní.

Obecně platí, že rodičovská odpovědnost náleží stejně oběma rodičům (§ 865 odst. 1 OZ), leda by jí rodič byl zbaven, v jejím výkonu omezen, nebo byl-li její výkon dočasně pozastaven ze závažných důvodů. Na tom nic nemění ani případný rozvod či rozchod rodičů. Byť tedy na rozsah rodičovské odpovědnosti nemá žádný vliv forma péče o dítě, o níž rozhodne soud, přesto je ve společnosti hluboce zakořeněna představa, že rodič, jemuž bylo dítě svěřeno do péče, je ten, který především rozhoduje o záležitostech dítěte, přičemž takto nadřazeně vnímá sám sebe i tento rodič. Výsledkem bývá nespokojenost na straně druhého rodiče, který dítě nemá v péči a jemuž náleží „jen“ styk s dítětem a vůči němuž je formálně rozhodováno o určení vyživovací povinnosti, kterou však mají vůči dítěti ze zákona oba rodiče. Úsilí o dosažení střídavé péče je pak ze strany některých rodičů motivováno pouze snahou, aby došlo k formálnímu stanovení vyživovací povinnosti oběma rodičům.

Nově se do ustanovení § 888 odst. 1 OZ vtěluje obecné pravidlo, že dítě má právo na rovnocennou péči obou rodičů, stejně jako že rodiče mají právo na rovnocennou péči o své dítě.

Rozvodová novela přináší významnou změnu v tom smyslu, že nově ruší rozlišování forem péče o děti, které bylo častým zdrojem konfliktů mezi rodiči. Soud bude rozhodovat pouze o tom, jak bude každý z rodičů napříště o dítě pečovat (§ 906 odst. 1 OZ), tj. stanoví rozsah péče každého z nich. Pokud se na tom rodiče dohodnou, soud rozhodne, že dítě zůstává v péči obou rodičů, aniž by určoval rozsah péče o dítě každého z nich (§ 907 odst. 1 OZ) a aniž by rozhodoval o plnění vyživovací povinnosti k dítěti. Fakticky se tak bude jednat o společnou péči rodičů, jak ji známe již nyní. O výživném bude soud rozhodovat v případě schvalování dohody rodičů pouze tehdy, pokud dohodnuté plnění vyživovací povinnosti nebude v souladu se zájmem dítěte.

Pokud se rodiče na péči nedohodnou, soud autoritativně určí rozsah péče o dítě každého z rodičů, případně bude-li to nezbytné též podmínky péče o dítě, zejména místo, kde smí či nesmí rodič o dítě pečovat, nebo osoby, které smějí, popřípadě nesmějí být při péči přítomny. Bude-li to nutné v zájmu dítěte, může soud upravit též nepřímý styk rodiče s dítětem nebo právo rodiče na informace o dítěti po dobu, po kterou o dítě pečuje druhý rodič, jakož i případně určit podmínky tohoto styku. V případě nedohody rodičů ohledně péče o děti soud rozhoduje o vyživovací povinnosti vždy a tato bude stanovena oběma rodičům.

Dle důvodové zprávy k rozvodové novele [\[6\]](#) by již nově nemělo být možné rozhodnout o péči jen jednoho z rodičů (a styku s druhým rodičem), popřípadě o omezení či zákazu styku s druhým rodičem, aniž by současně soud nerozhodl o pozastavení, omezení či zbavení rodičovské odpovědnosti.

Pro úplnost je vhodné doplnit, že dosavadní rozhodnutí o péči (s rozlišením na péči jednoho z rodičů, střídavou, nebo společnou) nejsou změnou právní úpravy nijak dotčena, nadále se podle nich bude postupovat, nadále bude možno na jejich základě nařizovat výkon rozhodnutí. K případné změně těchto rozhodnutí bude tedy docházet postupně, a to pouze za předpokladu, že dojde ke změně poměrů ve smyslu ustanovení § 909 OZ (tj. nikoli pouze v důsledku samotné změny právní úpravy).

Je otázkou, zda opuštění legislativního označení různých forem péče skutečně přinese očekávané zklidnění situace a odstranění častých příčin konfliktu mezi rodiči. V praxi jsou totiž mnozí rodiče připraveni u soudu bojovat jakýmkoli prostředky o ono slůvko, k němuž se upínají (ať už se dle jejich preference jedná o „výlučnou“ péči jednoho z rodičů, byť zákon tento pojem ani nezná, nebo o péči střídavou, či střídavou péči týden-týden, apod.), případně si prostřednictvím sporu o dítě řeší svoje ego a své vzájemné nepřátelské a mstivé postoje. Nově by tedy rodiče měli řešit „pouze“ samotný rozsah péče o děti, ovšem již bez usilování o konkrétní nálepku označující tu kterou formu péče. Jen čas ukáže, zda tento předpoklad zákonodárce byl správný.

JUDr. Markéta Kubričanová,
advokátka

Valíček & Valíčková
advokátní kancelář, s.r.o.

[Valíček & Valíčková, advokátní kancelář](#)

Kanceláře **Brno**: Nám. Svobody 18, Brno

Kancelář **Praha**: Scott.Weber Workspace – NR7, náměstí Republiky 1081/7, 110 00 Praha 1 - Staré Město

Kancelář **Vyškov**: Dukelská 12, Vyškov

Kancelář **Ivančice**: Petra Bezruče 2, Ivančice

Tel.: 770 685 603

email: info@brno-advokatnikancelar.cz

[1] Viz § 26 odst. 1 zákona č. [94/1963](#) Sb., o rodině, ve znění účinném od 1. 4. 1964 do 31. 7. 1998:

„V rozhodnutí, kterým se rozvádí manželství rodičů nezletilého dítěte, upraví soud jejich práva a povinnosti k dítěti pro dobu po rozvodu, zejména určí, komu bude dítě svěřeno do výchovy a jak má každý z rodičů přispívat na jeho výživu.“

[2] Viz § 26 odst. 1 a 2 zákona č. [94/1963](#) Sb., o rodině, ve znění účinném od 1. 8. 1998 do 31. 12. 2013:

„(1) Před rozhodnutím, kterým se rozvádí manželství rodičů nezletilého dítěte, upraví soud jejich práva a povinnosti k dítěti pro dobu po rozvodu, zejména určí, komu bude dítě svěřeno do výchovy a jak má každý z rodičů přispívat na jeho výživu.

(2) Jsou-li oba rodiče způsobilí dítě vychovávat a mají-li o výchovu zájem, může soud svěřit dítě do společné, popřípadě střídavé výchovy obou rodičů, je-li to v zájmu dítěte a budou-li tak lépe zajištěny jeho potřeby.“

[3] Judikatura Ústavního soudu, komplexně např. nález sp. zn. I. ÚS 2482/13 ze dne 26. 5. 2014, vymezila kritéria, která musí obecné soudy z hlediska nutnosti zohlednit nejlepší zájem dítěte vzít v úvahu při rozhodování o úpravě výchovných poměrů dítěte: 1) existenci pokrevního pouta mezi dítětem a osobou usilující o jeho svěřeni do péče; 2) míru zachování identity dítěte a jeho rodinných vazeb v případě jeho svěřeni do péče dané osoby; 3) schopnost osoby usilující o svěřeni dítěte do péče zajistit jeho bezproblémový vývoj a jiné potřeby; 4) přání dítěte.

[4] srov. např. nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2482/13 ze dne 26. 5. 2014, nález Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 1775/22 ze dne 22. 5. 2023

[5] srov. např. nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 3350/22 ze dne 8. 2. 2023

[6] Důvodová zpráva k zákonu č. [268/2025](#) Sb. (sněmovní tisk č. 728/0 - vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, dostupné >>> [zde](#))

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)